

ОЦІНКА СТАНУ ОПРИЛЮДНЕННЯ ТА ОНОВЛЕННЯ ВІДКРИТИХ ДАНИХ: ЗВІТ

м. Київ, вересень 2019 року

ЗМІСТ

ПРЕАМБУЛА.....	3
МЕТОДОЛОГІЯ ОЦІНКИ	3
ЗАГАЛЬНА ОЦІНКА СТАНУ ОПРИЛЮДНЕННЯ ТА ОНОВЛЕННЯ ВІДКРИТИХ ДАНИХ	5
ЦЕНТРАЛЬНІ ОРГАНИ ВЛАДИ, РОЗПОРЯДНИКИ	5
ОБЛАСНІ ЦЕНТРИ	9
НАЙКРАЩІ ПРАКТИКИ.....	12
РЕКОМЕНДАЦІЇ РОЗПОРЯДНИКАМ.....	16

ПРЕАМБУЛА

Звіт підготовлено експертами громадської організації «Разом проти корупції» - Архипською О.І., Демчко В.А., Яцук В.А. – за результатами Оцінки стану оприлюднення та оновлення відкритих даних у співпраці з Міністерством цифрової трансформації України та проектом USAID/UK aid “Прозорість та підзвітність в державному управлінні та послугах/TAPAS”.

За посиланнями доступні:

- [рейтинг](#) оприлюднення та оновлення відкритих даних в Україні за результатами Оцінки;
- [таблиця](#) оцінювання розпорядників, центральних органів влади;
- [таблиця](#) оцінювання обласних центрів.

Яка мета оцінки стану оприлюднення та оновлення відкритих даних?

Вимірювати та надавати рекомендації щодо стану оприлюднення органами влади та використання відкритих даних задля підвищення прозорості, підзвітності та сприяння сталому економічному зростанню.

Визначення стану виконання розпорядниками інформації вимог Положення про набори відкритих даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 жовтня 2015 р. № 835.

Хто є об'єктом оцінки?

Розпорядники інформації: **67** центральних органів влади та розпорядників, які мають оприлюднювати унікальні набори даних, та **16** обласних центрів, які надіслали заповнені картки оцінки стану оприлюднення та оновлення відкритих даних.

Оцінка містить інформацію про відкриті дані станом на 1 серпня 2019 року.

МЕТОДОЛОГІЯ ОЦІНКИ

Методологія розроблена [Державним агентством з питань електронного урядування України](#) спільно з [проектом](#) USAID/UK aid “Прозорість та підзвітність в державному управлінні та послугах/TAPAS”, яку затверджено [Постановою](#) Кабінету Міністрів України від 17 квітня 2019 р. №409. Україна стала першою країною у світі, яка ввела та закріпила таку методологію на державному рівні. Методологія оцінки була розроблена з урахуванням найкращих міжнародних практик, що були проаналізовані канадською організацією [Open North](#).

Оцінка проводилась у два етапи:

I етап. **Самооцінка розпорядниками** (червень-серпень 2019 р.). З цією метою Державне агентство з питань електронного урядування України опитувало розпорядників інформації шляхом збору заповнених інформаційних карток щодо оцінки стану оприлюднення і оновлення відкритих даних;

II етап. **Верифікація даних** (серпень-вересень 2019 р.). Громадська організація “Разом проти корупції” аналізувала надані розпорядниками інформаційні картки та набори відкритих даних на Єдиному державному веб-порталі відкритих даних - data.gov.ua та верифікувала оцінку стану оприлюднення відкритих даних.

III етап **Попередня презентація результатів та зворотний зв'язок від розпорядників та громадськості** (вересень - середина жовтня 2019 р.). Якщо у вас є пропозиції/зауваження до представленої оцінки, будь ласка, надсилайте до Сотник Романа Івановича sotnyuk@e.gov.ua

Інформаційна картка складається з п'яти розділів, що загалом містять 35 критеріїв (запитань):

- **Розділ 1. «Політика відкритих даних»** (5 запитань, максимальна кількість балів - 8): наявність у розпорядника внутрішніх розпорядчих документів, що визначають відповідальність та порядок відкриття та оновлення даних, оприлюднення обов'язкових та додаткових наборів відкритих даних;
- **Розділ 2. «Потенціал обробки та аналізу відкритих даних»** (9 запитань, максимальна кількість балів - 16): визначення розпорядником відповідальної особи, залучення фінансування, взаємодія з іншими розпорядниками інформації, використання міжнародних стандартів, проведення навчань та аудиту;
- **Розділ 3. «Якість відкритих даних»** (9 запитань, максимальна кількість балів - 15): частота оновлення та повнота оприлюднення наборів відкритих даних, машиночитаність, типи даних;
- **Розділ 4. «Залучення користувачів до системи оприлюднення відкритих даних»** (7 запитань, максимальна кількість балів - 11): наявність зворотного зв'язку, інформування розпорядником про оприлюднення та оновлення наборів даних, залучення користувачів даних до визначення нових наборів;
- **Розділ 5. «Вплив відкритих даних»** (5 запитань, максимальна кількість балів - 9): сприяння розпорядником використанню оприлюднених наборів, організація та проведення моніторингу, оцінки впливу, переваги від оприлюднених наборів для громадськості.

Сума оцінок за всіма розділами формує загальну оцінку стану оприлюднення та оновлення відкритих даних шляхом додавання числових ваг відповідей за кожним критерієм.

Рейтинги сформовано на підставі оцінки:

- центральних органів влади та розпорядників, які мають оприлюднювати щонайменше 14 унікальних, суспільно важливих наборів даних;
- центральних органів влади та розпорядників, які мають оприлюднювати не більше 13 унікальних, суспільно важливих наборів даних;
- обласні центри.

ЗАГАЛЬНА ОЦІНКА СТАНУ ОПРИЛЮДНЕННЯ ТА ОНОВЛЕННЯ ВІДКРИТИХ ДАНИХ

Постанова Кабінету Міністрів України від 17 квітня 2019 р. №409 містить перелік наборів даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних: **основні** (усі розпорядники інформації у межах компетенції) та **унікальні** (суспільно важливі та набори, які збирає тільки вказаний розпорядник). Унікальні набори даних формувались завдяки взаємодії Державного агентства з питань електронного урядування України, проекту ТАРАС з експертами, бізнесом та інститутами громадянського суспільства. Визначено майже 900 суспільно-важливих наборів. За результатами діяльності урядово-громадської ініціативи «Разом проти корупції» до переліку нових наборів даних було додано понад 100 нових наборів.

67 розпорядників інформації, центральних органів влади мають оприлюднювати унікальні, суспільно важливі набори відкритих даних. Окремо визначено перелік наборів для місцевих держадміністрацій та органів місцевого самоврядування.

Оцінка стану оприлюднення та оновлення відкритих даних розпорядниками інформації показала наступне.

ЦЕНТРАЛЬНІ ОРГАНИ ВЛАДИ, РОЗПОРЯДНИКИ

На запит Державного агентства з питань електронного урядування лише 47 (70,1%) розпорядників надіслали заповнені інформаційні картки, 3 (4,5%) розпорядники надіслали листи із зазначенням неможливості надіслати інформаційні картки, 17 (25,4%) розпорядників – не надіслали інформацію взагалі.

За результатами загальної оцінки стану оприлюднення відкритих даних **«лідерами» серед 21 розпорядника-«важковаговика»** (мають оприлюднити 14+ унікальних наборів) є: *Міністерство енергетики та вугільної промисловості України* (38 балів), *Державна фіскальна служба України* (37 балів), *Міністерство юстиції України* (34 бали).

«Оутсайтери»: *Державне підприємство «Національна енергетична компанія «Укренерго» та Державна служба України з питань безпеки харчових продуктів та захисту споживачів* (по 11 балів), *Міністерство молоді та спорту України* (12 балів), *Національний банк України* (14 балів).

«Лідерами» серед 46 розпорядників (мають оприлюднювати не більше 13 унікальних наборів) є: *Державна регуляторна служба України* (39 балів), *Генеральна прокуратура України і Пенсійний фонд України* (по 34 бали), *Антимонопольний комітет України, Державне агентство рибного господарства України і Фонд державного майна України* (по 33 бали).

«Оутсайтери»: *Національне агентство з питань запобігання корупції та Державна служба України з лікарських засобів та контролю за наркотиками* (по 5 балів), *Національне агентство України з питань державної служби і Державна екологічна інспекція України* (по 8 балів), *Державне агентство лісових ресурсів України і Державне агентство з енергоефективності та енергозбереження України* (по 9 балів).

Державне агентство з питань електронного урядування набрало найвищу оцінку - 43 бали. У загальних рейтингах не представлено, тому що воно формує та реалізує державну політику у сфері відкритих даних.

Розділ 1. «Політика відкритих даних»

«Лідери»: Державна фіскальна служба, Державне агентство рибного господарства України, Центральна виборча комісія (по 8 балів), Генеральна прокуратура України, Державна служба України з безпеки на транспорті, Міністерство енергетики та вугільної промисловості України, Національне антикорупційне бюро України, Пенсійний фонд України (по 7 балів), Державна міграційна служба України, Державна служба статистики України, Державне агентство автомобільних доріг України, Фонд державного майна України (по 6 балів).

За результатами оцінки затвердив розпорядчий документ (акт) щодо відкритих даних та оприлюднив його у відкритому доступі лише 31 (46,3%) розпорядник. Невисокий показник спостерігається і за оприлюдненням унікальних наборів на Єдиному державному веб-порталі відкритих даних. Всього 17 (25,4%) розпорядників оприлюднили всі унікальні набори, менше 50% наборів - 13 (19,4%) розпорядників, а взагалі не оприлюднили жодного набору – 23 (34,3%) розпорядники. Позитивними кроками є готовність розпорядників - 10 (15%) - оприлюднювати додаткові набори даних. У той же час, розпорядники зазначають про неможливість оперативного викладення наборів на порталі відсутністю фінансування та великим обсягом даних, які неможливо вносити «вручну», а також відсутністю штатних одиниць.

Розділ 2. «Потенціал обробки та аналізу відкритих даних»

«Лідери»: Генеральна прокуратура України (9 балів), Державна регуляторна служба України, Міністерство внутрішніх справ України, Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку (по 8 балів), Антимонопольний комітет України, Державна фіскальна служба України, Державне агентство водних ресурсів України, Міністерство економічного розвитку і торгівлі України, Міністерство енергетики та вугільної промисловості України (по 7 балів).

За результатами оцінки лише 18 (26,8%) розпорядників інформації визначили відповідальну посадову особу (структурний підрозділ) посадовими інструкціями (положеннями). Натомість лише 12 (18%) керівників призначили посадову особу (структурний підрозділ) своїм актом. На жаль, взагалі відсутня уповноважена особа або структурний підрозділ у 5 (7,5%) розпорядників. Всього 12 (17,9%) розпорядників здійснюють взаємодію з іншими розпорядниками інформації. А міжнародні стандарти використовують лише 5 (7,5%) розпорядників.

Розпорядникам бракує фінансування. Тільки 14 (20,9%) розпорядників мають фінансування на реалізацію проектів з відкриття даних, і це, переважно, кошти державного бюджету або донорів.

Чимало, але все ж таки недостатньо, розпорядників проводили або брали участь у навчаннях для посадових осіб з практичних питань оприлюднення відкритих даних - 20 (29,9%) розпорядників, щодо положень законодавства України з обігу інформації з обмеженим доступом, порядку поширення персональних даних – 20 (29,9%) розпорядників. Більшість

розпорядників зазначили проєкт TAPAS та Державне агентство з питань електронного урядування як партнерів в проведенні навчання.

Розпорядники, фактично, не здійснюють аудит наявних у розпорядника інформації відкритих даних. Всього - 3 (4,5%) розпорядники проводили аудит. Партнерами в проведенні аудиту розпорядники зазначили наступні організації: міжнародні експерти USAID, KPMG та Elia Grid International.

Розділ 3. «Якість відкритих даних»

«Лідери»: Міністерство енергетики та вугільної промисловості України (14 балів), Державне агентство рибного господарства України (12 балів), Міністерство аграрної політики та продовольства України, Міністерство соціальної політики України, Пенсійний фонд України, Фонд державного майна України (по 11 балів).

За результатами оцінки майже половина розпорядників - 32 (47,8%) дотримуються частоти оновлення даних, визначеної паспортом. Лише 10% наборів даних мають машиночитаний формат. В основному, розпорядники опубліковують структуровані дані – 35 (52,2%), текстові – 21 (31,3%), архіви – 9 (13,4%) та графічні – 3 (4,5%). Відео- та аудіо- дані не опубліковано жодним розпорядником. Серед структурованих даних більш-менш якісними є набори даних лише 8 (11,9%) розпорядників. Проте, у первинній неагрегованій формі та без сканованих зображень оприлюднюють дані 27 (40,3%) розпорядників. Назви наборів відповідають зазначеному в переліку лише у 13 (19,4%) розпорядників, опис набору є повним у 17 (25,4%) розпорядників, а коректні ключові слова містять у наборах 26 (38,8%) розпорядників.

Розділ 4. «Залучення користувачів до системи оприлюднення відкритих даних»

«Лідери»: Державна фіскальна служба України (10 балів), Міністерство юстиції України (9 балів), Державна служба геології та надр України (8 балів).

За результатами оцінки зворотній зв'язок отримують лише 17 (25,4%) розпорядників. Серед загальноновизначених користувачів відкритими даних – органи влади, бізнес, громадські організації, експерти, засоби масової інформації. Окремо зазначено наступних активних користувачів: YouControl, ініціатива COST Ukraine, проєкти NORA та «Регуляторна мапа України», інтернет-видання «Українська енергетика», ГО «Український інститут з прав людини», «Спілка вкладників АТ «Дельта Банк», «Громадський контроль банків», «Національне благо України». Розпорядники переважно отримують зворотній зв'язок за допомогою електронних листів, електронних форм. Лише 9 (13,4%) розпорядників проводять публічні зустрічі, а 12 (17,9%) розпорядників комунікують за допомогою соціальних мереж. Бета-тестування нових наборів даних не проводить жоден розпорядник. Найефективнішими формами зворотнього зв'язку розпорядники вважають: сервіс «Е-приймання», електронні форми з поєднанням сервісу е-голосування, прес-релізи, зустрічі та круглі столи з громадськими організаціями, комунікація на власних сайтах та форум на Єдиному державному веб-порталі відкритих даних.

Організують та проводять заходи з інформування про діяльність у сфері відкритих даних лише 18 (26,9%) розпорядників. Доволі низьким показником є оприлюднення інформації про нові набори даних - 9 (13,4%) розпорядників. Проводять аналіз зворотного зв'язку ще менше розпорядників – 6 (9%) розпорядників, а залучають користувачів до визначення нових наборів даних тільки 8 (11,9%) розпорядників. Як правило, використовують традиційні механізми для інформування, отримання зворотного зв'язку: офіційні веб-портали розпорядників, звернення/запити громадян, круглі столи та робочі зустрічі, консультації з громадськістю, засідання Громадських рад, опитування та створення робочих груп.

Розділ 5. «Вплив відкритих даних»

«Лідери»: Генеральна прокуратура України, Державна міграційна служба України, Державна регуляторна служба України (по 7 балів), Міністерство юстиції України, Фонд державного майна України (по 6 балів), Антимонопольний комітет України, Державна служба геології та надр України, Державна фіскальна служба України, Державне агентство автомобільних доріг України, Міністерство освіти і науки України, Пенсійний фонд України (по 5 балів).

За результатами оцінки лише 14 (20,9%) розпорядників сприяють використанню наборів відкритих даних, переважно шляхом аналізу запитів, організацією та проведенням круглих столів, залученням членів громадських рад, інформуванням під час колегій, брифінгів. Активно використовують профільні засоби масової інформації, оприлюднюють та поширюють звіти керівника установи, використовують інформаційні стенди в територіальних підрозділах. Окремо зазначено про результативний досвід використання у процедурах публічних закупівель. Деякі розпорядники почали активно використовувати Viber, Telegram, чат-боти. Впроваджуються сервіси «Е-приймальня», а також активно використовують новинний блок на Урядовому порталі. Деякі розпорядники активно працюють та поширюють інформацію через ГО «Texty.org.ua», а також на різних заходах по відкритим даним.

Для формування політики та планування власної діяльності лише 6 (9%) розпорядників використовують інформацію відкритих даних задля: аналізу діяльності, підготовки планів діяльності та визначення пріоритетних напрямків, проведення оцінки ризиків в профільних сферах, створення електронних сервісів, бюджетних запитів.

Моніторинг використання відкритих даних здійснюють шляхом веб-аналітики, доступу API, завантаження даних, офіційними комунікаціями лише 10 (14,9%) розпорядників, зворотній зв'язок з користувачами підтримують 12 (17,9%) розпорядників, провели дослідження наслідків використання відкритих даних лише 2 (3%) розпорядника. Крім того, розпорядники інформації зазначали, що активно здійснюють моніторинг соціальних мереж. Серед результатів моніторингу: необхідність відкритих даних для публічних закупівель, внесення уточнень до наборів відкритих даних, популяризація власної офіційної веб-сторінки розпорядника, впровадження нових е-сервісів, зростання популярності та затребуваності даних через Єдиний державний веб-портал відкритих даних, внесення змін до нормативно-правових актів.

Жоден розпорядник інформації не проводив оцінку впливу відкритих даних.

І наостанок, що визначили розпорядники перевагою для громадськості в оприлюдненні наборів відкритих даних: 41 (61,2%) розпорядник відзначає саме підвищення прозорості в діяльності розпорядника, 18 (26,9%) – створення додаткової економічної цінності, 13 (19,4%) – підвищення ефективності робочих процесів розпорядника і лише 2 (3%) - економію та зменшення витрат на оплату праці розпорядника. Серед переваг також зазначено машиночитаний формат, оперативність в оприлюдненні інформації та доступність до інформації.

ОБЛАСНІ ЦЕНТРИ

На запит Державного агентства з питань електронного урядування 16 (70%) з 23 розпорядників надіслали заповнені інформаційні картки.

За результатами загальної оцінки стану оприлюднення відкритих даних **«лідерами»** є: *Хмельницький* (50 балів), *Львів* (46 балів), *Тернопіль* (45 балів). **«Оутсайтери»**: *Рівне* (13 балів), *Полтава*, *Одеса* (по 15 балів).

Житомирська міська рада офіційно надіслала інформацію про діяльність окремих департаментів, а не зведена по результатах діяльності всієї міської ради. Тому бали не було нараховано.

Розділ 1. «Політика відкритих даних»

«Лідери»: *Вінниця, Тернопіль, Хмельницький* (по 7 балів).

За результатами оцінки затвердили розпорядчий документ (акт) щодо відкритих даних та оприлюднили його у відкритому доступі 11 (47,8%) розпорядників. Лише 6 (26%) розпорядників оприлюднили понад 50% наборів на Єдиному державному веб-порталі відкритих даних, місцевих порталах. Всього 9 (39,1%) розпорядників періодично оновлюють оприлюднені набори даних. Позитивним фактором є генерація додаткових наборів даних, котрі оприлюднюють 8 (34,8%) розпорядників. У той же час, розпорядники зазначають, що у більшості випадків інформація, що входить до обов'язкового набору, обліковується без застосування спеціальних облікових чи інформаційних систем, вручну, на комп'ютерах працівників відповідних структурних підрозділів. Крім того, інформація створювалась та зараз оновлюється без застосування жодних стандартів формування наборів даних у машиночитаному форматі. Наявність стандартів суттєво допомогла б формуванню та оприлюдненню наборів даних

Розділ 2. «Потенціал обробки та аналізу відкритих даних»

«Лідери»: *Івано-Франківськ, Львів* (по 12 балів), *Тернопіль, Хмельницький* (по 11 балів).

За результатами оцінки лише 6 (26,1%) розпорядників інформації визначили відповідальну посадову особу (структурний підрозділ) посадовими інструкціями (положеннями). А

керівники 5 (21,7%) розпорядників призначили посадову особу (структурний підрозділ) своїм внутрішнім актом.

Як правило, розпорядники взаємодіють зі своїми профільними департаментами, структурними підрозділами, комунальними закладами. Всього 7 (30,4%) розпорядників здійснюють зовнішню взаємодію, наприклад: з Волинським обласним гідрометеорологічним центром. Чотири міста (Вінниця, Київ, Кропивницький та Львів) постійно обмінюються досвідом, проводять спеціальні тренінги, форуми, намагаються проводити постійний моніторинг учасників Міжнародної хартії відкритих даних. Загалом до Міжнародної хартії відкритих даних приєдналось 8 обласних центрів: Вінниця, Дніпро, Івано-Франківськ, Кропивницький, Львів, Тернопіль, Хмельницький та Чернівці. Дотримуються міжнародних стандартів 8 (34,8%) розпорядників.

Розпорядникам бракує фінансування. Тільки 8 (34,8%) розпорядників мають фінансування. На реалізацію проектів з відкриття даних переважно гроші йдуть з місцевих бюджетів.

Проводили навчання або брали участь в навчаннях для посадових осіб з практичних питань оприлюднення відкритих даних 10 (43,5%) розпорядників, щодо положень законодавства України з обігу інформації з обмеженим доступом, порядку поширення персональних даних – 12 (52,2%) розпорядників. Більшість розпорядників зазначили проект та експертів ТАРАС, за сприяння яких відбувалися навчання. Окремо відзначено команду «Дані міст», Одеський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентові України в проведенні навчання.

На жаль, всього 5 (21,7%) розпорядників здійснюють аудит наявних у розпорядника інформації відкритих даних. Партнерами в проведенні аудиту розпорядники зазначили: експертів ТАРАС, ОПОРА, ЕЙДОС, UNDP Ukraine, персонально Н.Вірна, А.Гнап.

Розділ 3. «Якість відкритих даних»

«Лідери»: Івано-Франківськ, Тернопіль, Хмельницький (по 12 балів).

За результатами оцінки більшість розпорядників - 12 (52,2%) дотримуються частоти оновлення даних, визначеної паспортом. Лише 8% наборів даних мають машиночитаний формат. В основному, розпорядники опубліковують структуровані дані – 8 (34,8%), текстові, графічні та архіви – 3 (13%). Відео- та аудіо- дані опублікував лише 1 (4,4) розпорядник. Серед структурованих даних більш-менш якісними є набори даних лише 9 (39,1%) розпорядників. У первинній неагрегованій формі оприлюднюють дані 9 (39,1%) розпорядників, лише 7 (30,4%) розпорядників опубліковують набори без сканованих зображень. Назви наборів відповідають зазначеному в переліку та опис набору є повними лише у 3 (13%) розпорядників, а коректні ключові слова містять у наборах 9 (39,1%) розпорядників.

Розділ 4. «Залучення користувачів до системи оприлюднення відкритих даних»

«Лідери»: Хмельницький (11 балів), Львів (9 балів), Івано-Франківськ, Тернопіль (по 8 балів).

За результатами оцінки зворотній зв'язок отримують лише 7 (30,4%) розпорядників. Серед загальноновизначених користувачів відкритими даними – мешканці міста, громадські активісти та ІТ-фахівці, що використовують відкриті дані для створення власних продуктів. За інформацією розпорядників оприлюднені набори даних використовують: ЕЙДОС, ГО «Івано-Франківський регіональний центр (створення онлайн-мапи бюджету участі), ОПОРА (результати поіменних голосувань депутатів ради у Львові), ГО «Хмельницька ініціатива» (контроль за формуванням даних та інформування мешканців), ГО «Коаліція громадських ініціатив», ІТ-фахівці для створення інтерактивних карт міст, в журналістських матеріалах видання «Zaxid.net». Персонально згадані Б.Тишкевич та О.Черненко. Активна співпраця відбувається в рамках проектів CoST «Прозора інфраструктура», «Регуляторна мапа України». Для оперативного зворотного зв'язку створено чатбот «LvivCityHelper bot» (чатбот в Telegram та Facebook Messenger).

Розпорядники переважно отримують зворотній зв'язок за допомогою електронних листів, електронних форм. 9 (39,1%) розпорядників проводять публічні зустрічі, а 8 (34,9%) - комунікують за допомогою соціальних мереж. Бета-тестування нових наборів даних проводять 2 (8,7%) розпорядники. Достатньо ефективними механізмами зворотного зв'язку вважають обговорення вже опублікованих наборів даних як можливість аналізу реальних прикладів, надходження пропозицій для публікації додаткових наборів даних, а також практична можливість створення нових е-сервісів на основі відкритих даних.

Організують та проводять заходи з інформування про діяльність у сфері відкритих даних лише 6 (26%) розпорядників. Доволі низьким показником є оприлюднення інформації про нові набори даних - лише 3 (13%) розпорядники. Проводять аналіз зворотного зв'язку ще менше розпорядників – 2 (8,7%), а залучають користувачів до визначення нових наборів даних тільки 3 (13%) розпорядники. Основні інструменти для залучення до визначення нових наборів даних: Єдиний державний веб-портал відкритих даних, місцеві портали відкритих даних, офіційні сайти міських рад та її виконавчих органів, опитування громадської думки.

Розділ 5. «Вплив відкритих даних»

«Лідери»: Хмельницький, Львів (по 9 балів), Вінниця, Івано-Франківськ, Тернопіль (по 7 балів).

За результатами оцінки лише 7 (30,4%) розпорядників сприяють використанню наборів відкритих даних, зокрема: шляхом створення та публікації аналітичних матеріалів на основі відкритих даних, проведення хакатонів, на лекціях та практичних заняттях, впродовж створення сервісів для громадян (карта комунального майна, карта ремонтів). За участі міських голів проводять інформаційні кампанії про нове джерело інформації у формі

відкритих даних, відкритих реєстрів. Співпрацюють з місцевими бібліотеками як осередками соціопростору та інформування мешканців.

Для формування політики і планування власної діяльності 6 (26%) розпорядників використовують інформацію відкритих даних задля, наприклад: підготовки Програми соціально-економічного розвитку громади; формування прогнозованої кошторисної документації з використання бюджетних коштів на наступний рік. Також отримують та аналізують дані від бізнес-структур, наприклад: дані мобільного оператора використовуються в процесі змін транспортної системи м.Львів, впровадження системи електронного квитка.

Моніторинг використання відкритих даних здійснюють шляхом веб-аналітики, доступу API, завантаження даних, офіційними комунікаціями 8 (34,8%) розпорядників, зворотній зв'язок з користувачами підтримують 8 (34,8%) розпорядників. Жоден розпорядник інформації не провів дослідження наслідків використання відкритих даних. Серед результатів моніторингу розпорядники зазначили: найбільше використовуються результати веб-аналітики та статистики відвідуваності ресурсів; найбільш поширено використання соціальних мереж та контакти з відповідальним за відкриті дані розпорядника. З іншої сторони, розпорядники зазначають відсутність інтересу до наборів відкритих даних.

Оцінку впливу відкритих даних провели 2 (8,7%) розпорядники з метою аналізу виконання Стратегії розвитку відкритих даних та підготовки щорічних звітів, а також підготовки щорічної порівняльної статистики звернень, підключення сервісів, які використовують відкриті дані.

Майже одногосно розпорядники визначили основною перевагою для громадськості в оприлюдненні наборів відкритих даних підвищення прозорості в діяльності розпорядника - 15 (65,2%), створення додаткової економічної цінності - 9 (39,1%), підвищення ефективності робочих процесів - 9 (39,1%), і лише 1 (4,4%) - економію та зменшення витрат на оплату праці розпорядника.

НАЙКРАЩІ ПРАКТИКИ

Моніторинг стану ремонту доріг на основі відкритих даних

Інтерактивний модуль порталу “Прозора інфраструктура” щодо стану впровадження інфраструктурних проектів в Україні був розроблений на основі відкритих даних про будівництво та ремонт автомобільних доріг загального користування. На сьогоднішній день в модулі аналізуються дані про 2 046 закупівель служб автомобільних доріг, що завершилися укладенням договорів на загальну суму 83 млрд грн, за період від 1 серпня 2016 року і до сьогодні — за такими видами робіт, як: будівництво, реконструкція, капітальний та поточний середній ремонт. Дані оновлюються щодоби — частина (40%) автоматично завантажуються з порталу публічних закупівель “Prozorro”, інші дані розпорядники коштів вносять самостійно. Аналітика даних формується за стандартами OC4IDS, що передбачають моніторинг інфраструктурного проекту на всіх етапах його життєвого циклу: від прийняття рішення про реалізацію та планування — до закінчення гарантійного терміну. Модуль було розроблено

спеціалістами ініціативи CoST Ukraine за підтримки проекту USAID/UK aid “Прозорість та підзвітність в державному управлінні та послугах/TAPAS”.

У вересні 2019 року вебпортал було передано на баланс Міністерству інфраструктури, а вже за півроку модуль буде вдосконалено і доповнено функціями, які дозволять представникам бізнесу, журналістам та громадськості отримувати комплексну інформацію про стан дорожньої галузі або конкретного проекту, проводити якісний моніторинг та контроль за використанням публічних коштів.

Модуль доступний за лінком: <http://portal.costukraine.org/zviti/>

Налагодження ефективного обміну інформацією про регуляторну діяльність між розпорядниками та користувачами даних

За ініціативи проекту «Регуляторна мапа України», Державна регуляторна служба розробила рекомендації щодо оприлюднення наборів регуляторних відкритих даних задля ефективного обміну інформацією про регуляторну діяльність між розпорядниками та користувачами даних. Це вперше, коли було впроваджено стандарти наборів відкритих даних регуляторних органів.

Рекомендації дають регуляторним органам прості та зрозумілі інструкції щодо оприлюднення наборів на Єдиному державному веб-порталі відкритих даних, а розробникам – гнучку модель для обміну даними та створення програмного забезпечення. Для полегшення ж оприлюднення стандартизованих наборів регуляторних відкритих даних функціонує онлайн-сервіс [«Open Data Публікатор»](#).

Рекомендації доступні за лінком: <http://www.drs.gov.ua/press-room/rekomendatsiyi-dlya-oprylyudnennya-naboru-danyh-perelik-regulyatornyh-aktiv/>

Зменшення перешкоди й інформаційної асиметрії на ринку авто та рівні умови для всіх його учасників

Вперше в Україні Головний сервісний центр МВС оприлюднив [відкриті дані про первинну реєстрацію авто](#). На основі цих даних створено сервіс, що дозволяє кожному громадянину самостійно отримати інформацію про автомобільний ринок, регулюючи параметри пошуку за допомогою фільтрів. На сьогоднішній день сервісом скористалися вже майже 160 тис. українців. Дані про реєстрацію авто показують реальний стан та основні тенденції розвитку українського авторинку. Зменшують перешкоди й інформаційну асиметрію на ринку та надають рівні умови для всіх його учасників. Дозволяють планувати обґрунтовану державну політику та проектувати інфраструктуру ринку, одночасно враховуючи потреби різних учасників дорожнього руху. Більше того, Opendatobot поєднав дані з іншими наборами і створив сервіс, що дозволяє дізнатися місце та час реєстрації авто і рік його виробництва лише за номером автомобіля, якщо той був зареєстрований починаючи з січня 2013 року. У такий спосіб пройшли перевірку майже 800 тис. автомобілів.

Інструмент доступний за лінком: <http://texty.org.ua/cars/>

Відкритий е-квиток Житомира

Перша візуалізація роботи комунального громадського транспорту на основі відкритих даних «Відкритий е-квиток Житомира». Житомир був одним з перших міст України, де впровадили е-квиток, а потім вперше відкрили дані про е-квиток у громадському транспорті. Сервіс містить інформацію щодо виконання графіків руху транспорту, щоденний обсяг виручки від продажу квитків, найпопулярніші міські маршрути і зупинки, напрямки пересування мешканців містом. Для створення інструменту було проаналізовано дані щодо 18 тролейбусних, 2 автобусних і 1 трамвайного маршруту КП «Житомирське трамвайно-тролейбусне управління», у тому числі й інформацію про понад 5 млн транзакцій по е-квитку. Інструмент демонструє переваги впровадження е-квитка і відкриття даних по ньому для інших міст, серед яких: 1.Мінімізація корупційних ризиків; 2.Економія бюджетних коштів; 3.Підвищення якості послуг у сфері транспорту.

Інструмент доступний за лінком: <http://texty.org.ua/d/2019/zhytomyr/>

Чатбот — зручний доступ до публічної інформації міста 24/7

LvivCityHelper — чат-бот міської ради Львова, що швидко та легко надає доступ до публічної інформації міста у режимі 24/7. Його місія — «від міської ради можна отримати відповідь так само легко і швидко, як від колеги чи сусіда». Завдяки сервісу мешканці можуть дізнатися про ремонтні роботи у місті, на які були виділені бюджетні кошти, чи довідатись про організації, на які покладено функції обслуговування житлового будинку. Одним з останніх оновлень є функція відслідковування місця розташування конкретного міського громадського транспорту в реальному часі. У переліку наборів відкритих даних, на основі яких працює @LvivCityHelper: 1) структура Львівської міської ради; 2) території обслуговування шкіл; 3) перелік закладів дошкільної та шкільної освіти; 4) титульні списки (розпорядники коштів — районні адміністрації, управління освіти, управління молоді та спорту). У планах команди щодо розвитку проекту — додати набори даних про бюджет закладів освіти, комунальне майно, реєстр дозволів, містобудівні умови та обмеження.

Скористатися чат-ботом можна в [Telegram](#) і [Facebook](#)

Як зменшити навантаження на диспетчерів міських служб завдяки відкритим даним

Сітібот «Назар» — перший в Україні сітібот у сфері ЖКГ, який інформує мешканців про роботу комунальних служб міста, попереджає про аварії та відключення, збирає дані лічильників та повідомляє про тарифи та їх зміни завдяки автоматичним сповіщенням у

Viber, Telegram чи Facebook. Завдяки роботі бота навантаження на диспетчерів служб і контакт-центру зменшилось на 50%. На сьогодні, до бота підключилося вже 23 500 родин.

Скористатися чат-ботом можна за лінком <https://citybot.pro/>

РЕКОМЕНДАЦІЇ РОЗПОРЯДНИКАМ

Виходячи з проведеної оцінки було сформовано ряд рекомендацій для розпорядників інформації, дотримання яких може покращити стан оприлюднення та оновлення відкритих даних в Україні. Частина їх - універсальна і стосується як центральних органів влади (ЦОВ), так й інших розпорядників, деякі - лише обласних центрів (ОЦ) Усі рекомендації подано відповідно до 5 критеріїв оцінки.

З метою покращення впровадження політики відкритих даних рекомендовано:

- **ЦОВ та ОЦ.** Впровадити нормативно-правову базу, процедури, які регламентують відкриті дані, перелік наборів даних для оприлюднення, роботу розпорядників, відповідальність, умови використання даних. Це може бути внутрішній розпорядчий документ (акт) для ЦОВ або план дій/стратегія з реалізації політики відкритих даних на основі принципів Міжнародної Хартії відкритих даних та національної стратегії розвитку відкритих даних для міст (детальніше за [посиланням](#)). Це допоможе налагодити стале та системне впровадження відкритих даних на державному та місцевому рівнях.
- **ЦОВ та ОЦ.** Затвердити порядок оприлюднення наборів даних на Єдиному державному порталі відкритих даних України.
- **ЦОВ та ОЦ.** На офіційних веб-сайтах органів влади публікувати та комунікувати матеріали з відкритих даних, зокрема політики, процедури, результати аудиту та моніторингу тощо.
- **ОЦ.** Передбачити завдання щодо відкритих даних в стратегіях розвитку міст.

З метою посилення потенціалу обробки та аналізу відкритих даних рекомендовано:

- **ЦОВ та ОЦ.** Визначити відповідальних за відкриті дані структурних підрозділів (секторів, відділів, департаментів) та/або осіб. У посадові інструкції працівників потрібно внести зміни або призначити/створити нову посаду – відповідального за відкриті дані. Рекомендації щодо обов'язків відповідальних за відкриті дані в органі державної влади або місцевого самоврядування ([сторінка 6](#)).
- **ЦОВ та ОЦ.** Встановити чіткі критерії оцінки ефективності та результативності професійної службової діяльності особи, уповноваженої забезпечувати розміщення набору відкритих даних на Єдиному державному веб-порталі відкритих даних.
- **ЦОВ та ОЦ.** Створити робочу групу з впровадження та розвитку галузевих відкритих даних, до складу якої варто залучити представників ІТ-департаменту, керівників інших департаментів, а також зацікавлених сторін.
- **ЦОВ та ОЦ.** Передбачити кошти на розробку інтерфейсів прикладного програмування до баз даних, розробку баз даних, навчання, тощо.
- **ЦОВ та ОЦ.** Організувати та провести аудит та впровадити рекомендації. Це може бути зроблено самостійно або ж з залученням громадських організацій та/або міжнародних партнерів. Посилання на методичні рекомендації [як провести аудит](#).
- **ЦОВ та ОЦ.** Проводити стратегічні та практичні навчальні заходи для відповідальних за публікацію даних.
- **ЦОВ та ОЦ.** Пройти [Електронний навчальний курс про відкриті дані](#), якщо неможливо пройти офлайн навчання.

- **ЦОВ та ОЦ.** Посилити взаємодію з іншими розпорядниками інформації з метою створення нових наборів відкритих даних.
- **ЦОВ та ОЦ.** Використовувати [рекомендації для публікації 14 наборів відкритих даних](#) із переліку розділу “Усі розпорядники”, затвердженого Постановою КМУ №835.
- **ЦОВ та ОЦ.** Дотримуватися міжнародних стандартів відкритих даних ISA2, Open Contracting Data Standard, Dublin Core Metadata Initiative для публікації наборів даних.

З метою підвищення якості даних рекомендовано:

- **ЦОВ та ОЦ.** Забезпечити повноту публікації наборів відкритих даних.
- **ЦОВ та ОЦ.** Дотримуватися визначених термінів періодичності оновлення наборів відкритих даних.
- **ЦОВ та ОЦ.** Використовувати ідентифікатори у наборах даних.
- **ЦОВ та ОЦ.** Оприлюднювати набори відкритих даних у первинній (агрегований) формі.
- **ЦОВ та ОЦ.** Оприлюднювати набори відкритих даних у машиночитаному форматі.
- **ЦОВ та ОЦ.** Створити API (інтерфейс прикладного програмування) для динамічних та часто оновлюваних (щогодинно, щоденно, тощо) даних.
- **ЦОВ та ОЦ.** Завантажувати набори відкритих даних на [Єдиний державний веб-портал відкритих даних](#) для виконання Постанови 835 для того, щоб користувачі могли легко знайти потрібні їм набори.
- **ОЦ.** За наявності власного порталу даних налаштувати інтеграцію та харвестинг з Єдиним державним веб-порталом відкритих даних. 11 міських порталів уже інтегровані: [Славутська міська рада Хмельницької області](#), [Дніпровська міська рада](#), [Чернігівська обласна державна адміністрація](#), [Коломийська міська рада](#), [Тернопільська міська рада](#), [Вінницька міська рада](#), [Краматорська міська рада](#), [Київська міська державна адміністрація](#), [Львівська міська рада](#), [Дрогобицька міська рада](#), [Дубенська міська рада](#).

Рекомендації щодо підготовки даних до публікації можна переглянути [тут](#).

З метою сприяння залученню користувачів до системи оприлюднення відкритих даних

Без використання відкриття даних втрачає сенс. Згідно з найкращими міжнародними практиками, державні органи мають популяризувати, сприяти та заохочувати використання даних, зокрема для створення сервісів і продуктів.

- **ЦОВ та ОЦ.** Створити продуктивну комунікацію розпорядника інформації з користувачами (журналістами, аналітиками, розробниками, представниками бізнесу). Комунікацію з користувачами можна умовно розділити на три етапи: до, під час та після оприлюднення даних.
- **ЦОВ та ОЦ.** На етапі оприлюднення варто донести інформацію про цінний набір даних до всіх зацікавлених осіб: поширити інформацію про нього на офіційній сторінці розпорядника та/або у соціальних мережах, профільних спільнотах.
- **ЦОВ та ОЦ.** Після оприлюднення набору даних потрібно підтримувати зв'язок із користувачами, реагувати на їхні коментарі та побажання щодо опублікованих даних, виявляти проекти, розслідування чи дослідження на основі цих даних та публічно заохочувати їх авторів.
- **ЦОВ та ОЦ.** Впровадити процедуру постійно діючого зворотного зв'язку через Єдиний державний веб-портал відкритих даних.
- **ЦОВ та ОЦ.** Заохочувати користувачів вказувати джерело даних шляхом точного цитування (посилання) на джерело розміщення наборів відкритих даних;

- **ЦОВ та ОЦ.** Активізувати партнерство з інститутами громадянського суспільства, експертами, представниками бізнесу задля визначення суспільно важливих нових наборів відкритих даних.

З метою посилення впливу відкритих даних рекомендовано:

- **ЦОВ та ОЦ.** Розробити та впровадити механізм моніторингу та оцінки впливу використання відкритих даних та оприлюднювати результати на офіційній веб-сторінці органу влади.
- **ЦОВ та ОЦ.** Розвивати партнерство шляхом долучення даних, які належать некомерційним організаціям, аналітичним центрам, академічним установам, до нових наборів даних розпорядника.
- **ЦОВ та ОЦ.** Для заохочення використання найбільш цінних і якісних наборів даних можна організувати хакатони чи конкурси проектів на основі відкритих даних у партнерстві з інститутами громадянського суспільства, експертами, представниками бізнесу.
- **ОЦ.** Налагодити співпрацю з навчальними закладами задля залучення студентів, співробітників до реалізації політики відкритих даних у місті.